

Uponor

Osavuosisikatsaus 1–9/2019

25.10.2019

Kannattavuus kehittyi suotuisasti kaikissa segmenteissä

Uponor myi Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminnan elokuussa 2018 ja Zent-Frengerin (jonka tulos sisältyi Talotekniikka – Eurooppa -segmentin lukuihin) lokakuussa 2018. Vertailukauden taloudelliset tiedot sisältävät näiden toimintojen luvut.

Heinä–syyskuu 2019

- Liikevaihto oli 292,4 (311,9) milj. euroa, laskua 6,2 prosenttia. Valuuttakurssivaikutukset huomioiden orgaaninen kasvu oli 1,6 prosenttia. Vertailukauden liikevaihto ilman myytyjä Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoimintaa ja Zent-Frengeriä olisi ollut 285,6 milj. euroa.
- Vertailukelpoinen liikevoitto oli 31,3 (33,8) milj. euroa, laskua 7,5 prosenttia. Vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi 12,3 prosenttia vertailukaudesta ilman myytyjä Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoimintaa ja Zent-Frengeriä (2018: 27,9 milj. euroa). Liikevoitto oli 31,3 (44,6) milj. euroa, laskua 29,9 prosenttia.
- Osakekohtainen tulos oli 0,26 (0,34) euroa.

Tammi–syyskuu 2019

- Liikevaihto oli 833,9 (913,7) milj. euroa, laskua 8,7 prosenttia. Valuuttakurssivaikutukset huomioiden orgaaninen kasvu oli -0,2 prosenttia. Vertailukauden liikevaihto ilman myytyjä Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoimintaa ja Zent-Frengeriä olisi ollut 827,6 milj. euroa.
- Vertailukelpoinen liikevoitto oli 70,9 (78,8) milj. euroa. Vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi 11,5 prosenttia vertailukaudesta ilman myytyjä Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoimintaa ja Zent-Frengeriä (2018: 63,6 milj. euroa). Liikevoitto oli 70,9 (89,6) milj. euroa, laskua 20,9 prosenttia.
- Osakekohtainen tulos oli 0,54 (0,64) euroa.
- Liiketoiminnan rahavirta oli 47,4 (35,5) milj. euroa.
- Sijoitetun pääoman tuotto oli 15,1 (19,1) prosenttia ja nettovelkaantumisasaste 52,9 (42,2). Ilman IFRS 16 -standardin vaikutusta sijoitetun pääoman tuotto olisi ollut 15,6 prosenttia ja nettovelkaantumisasaste olisi ollut 41,5.

Orgaaninen kasvu tarkoittaa Uponorin toimintaa ilman mitään myytyjä liiketoimintoja.

Ohjeistus vuodelle 2019:

Uponor pitää ennallaan 13.2.2019 antamansa ohjeistuksen: Ilman valuuttakurssien vaikutusta Uponor odottaa liikevaihdon saavuttavan vuoden 2018 tason ilman myytyjä Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoimintaa ja Zent-Frengeriä (1 107,7 milj. euroa) ja vertailukelpoisen liikevoiton paranevan vuoden 2018 vertailukelpoisesta liikevoitosta ilman myytyjä Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoimintaa ja Zent-Frengeriä (83,5 milj. euroa).

Toimitusjohtaja Jyri Luomakoski kommentoi:

”Olemme tyytyväisiä kannattavuuden paranemiseen kaikissa segmenteissä, kun tarkastelemme nykyistä liiketoimintaportfoliotamme ilman viime vuoden uudelleenjärjestelyjen ja liiketoimintojen myyntien vaikutuksia.

Talotekniikka – Euroopassa vuoden ensimmäisellä neljänneksellä lanseeratun S-Press PLUS -liittimen tuotanto toimii nyt täydellä teholla, emmekä odota enempää tuotantoon liittyviä lisäkustannuksia vuoden viimeiselle neljännekselle. Virsbon tehtaalla Ruotsissa operatiivisten haasteiden korjaustoimenpiteet jatkuvat, mutta kuten jo puolivuotiskatsauksessa ennustimme, tuotannon normalisoituminen vie aikaa. Euroopan päämarkkina-alueistamme liikevaihto kasvoi Saksassa ja Ruotsissa, mutta Suomessa se laski hieman.

Talotekniikka – Pohjois-Amerikan liikevaihto ja kannattavuus kehittyivät positiivisesti. Vaikuttaa siltä, että epävakaan ensimmäisen neljänneksen jälkeen rakennusmarkkinat ovat vakautuneet, vaikka rakentamisen volyymit eivät vielä ole täysin yllä vuoden 2018 tasolle.

Uponor Infran liikevaihto pieneni hieman johtuen strategisesta päätöksestä vähentää vakiotuotteiden projektimyyntin osuutta ja panostaa räätälöityjen ratkaisujen myyntiin. Kolmannella vuosineljänneksellä kannattavuus parani etenkin Ruotsissa.”

Konsernin tunnusluvut

M€	7–9 2019	7–9 2018	Muutos	1–9 2019	1–9 2018	Muutos	1–9 2018 ^{*)}	1–12/2018
Liikevaihto	292,4	311,9	-6,2 %	833,9	913,7	-8,7 %	827,6	1 196,3
Talotekniikka – Eurooppa	124,0	131,8	-5,9 %	373,3	395,7	-5,7 %	376,5	524,4
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	102,4	88,8	+15,3 %	273,4	250,0	+9,4 %	250,0	340,4
Uponor Infra	67,1	92,6	-27,6 %	191,9	272,0	-29,5 %	205,2	337,3
Toiminnan kulut	248,2	269,1	-7,8 %	725,6	807,1	-10,1 %		1 063,6
Poistot ja arvonalentumiset	12,9	10,4	24,7 %	38,7	29,6	30,8 %		42,4
Liiketoiminnan muut tuotot	0,0	12,3	-99,8 %	1,2	12,6	-90,5 %		16,4
Liikevoitto	31,3	44,7	-29,9 %	70,9	89,6	-20,9 %		106,7
Talotekniikka – Eurooppa	10,9	9,0	+20,1 %	26,3	26,0	+1,0 %		31,1
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	16,8	13,9	+20,5 %	38,1	32,9	+15,8 %		46,6
Uponor Infra	4,9	21,9	-77,7 %	10,8	35,3	-69,4 %		35,1
Vertailukelpoinen liikevoitto	31,3	33,8	-7,5 %	70,9	78,8	-10,1 %	63,6	99,3
Talotekniikka – Eurooppa	10,9	10,4	+4,4 %	26,3	27,4	-3,9 %	26,7	35,4
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	16,8	13,9	+20,5 %	38,1	32,9	+15,8 %	32,9	46,6
Uponor Infra	4,9	9,7	-49,7 %	10,8	23,1	-53,2 %	8,5	23,4
Rahoitustuotot ja -kulut	-1,9	-2,7	-30,0 %	-8,5	-7,0	21,9 %		-8,5
Tulos ennen veroja	28,3	41,4	-31,5 %	59,3	79,0	-24,9 %		93,5
Tilikauden tulos	20,5	30,0	-31,4 %	43,0	56,5	-23,9 %		63,2
Osakekohtainen tulos	0,26	0,34	-23,7 %	0,54	0,64	-14,8 %		0,72

*) Havainnollistavat luvut ilman myytyjä Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoimintaa ja Zent-Frengeriä.

M€	30.9. 2019	30.9.2018	Muutos	31.12.2018
Nettokäyttöpääoma	150,7	154,9	-2,7 %	119,3
Korollinen nettovelka	190,5	156,7	21,6 %	139,2
Omavaraisuusaste	42,1	44,3	-4,9 %	45,1
Nettovelkaantumisaste	52,9	42,2	25,6 %	39,4
Sijoitetun pääoman tuotto	15,1	19,1	-20,6 %	17,2

Uponor myi Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminnan elokuussa 2018 ja Zent-Frengerin (jonka tulos sisältyi Talotekniikka – Eurooppa -segmentin lukuihin) lokakuussa 2018. Vertailukauden taloudelliset tiedot sisältävät näiden toimintojen luvut.

IFRS 16 -standardin käyttöönotto lisäsi Uponorin vastuita 1.1.2019 alkaen 44,3 milj. eurolla kasvattamalla vuokrasopimusvelkoja. Lisätietoja IFRS 16 -standardin vaikutuksista löytyy sivulta 16.

Webcast-esitys ja esitysaineisto

Englanninkielinen webcast-esitys tulosjulkistustilaisuudesta järjestetään 25.10. klo 10.00. Esitystä voi seurata Uponorin IR-mobiilisovelluksesta tai osoitteessa

<https://platform.goodmood.fi/goodmood/uponor/interim-results-briefing-1-9-2019>. Tallenne on katsottavissa pian esityksen jälkeen samasta osoitteesta tai IR-sovelluksesta. Esitysaineisto on luettavissa osoitteessa sijoittajat.uponor.fi > IR-aineisto ja uutiset.

Lisätietoja:

Jyri Luomakoski, toimitusjohtaja, puh. 020 129 2824

Minna Yrjönmäki, talousjohtaja, puh. 020 129 2036

Susanna Inkinen, viestintä- ja yritysvastuujohtaja, puh. 020 129 2081

JAKELU:

Nasdaq Helsinki

Tiedotusvälineet

www.sijoittajat.uponor.fi

Markkinat

Vaikka teollinen tuotanto on maailmanlaajuisesti heikentynyt merkittävästi, palvelualat ja vahvat työmarkkinat ovat toistaiseksi pystyneet kannattelemaan rakennusaktiivisuutta suurimmassa osassa Uponorin päämarkkina-alueita.

Pohjois-Amerikassa Yhdysvaltojen asuntorakentaminen ei vielä kukaan yltänyt vuoden 2018 tasolle, mutta vuoden 2018 lopulla ja tämän vuoden alussa havaittu laskusuuntaus osoitti tasaantumisen merkkejä varovaisen optimismin palatessa markkinoille. Liike- ja julkisen rakentamisen puolella rakennusaktiivisuus säilyi pääosin edellisvuoden tasolla. Kanadassa asuntorakentamisen markkinat pysyivät terveellä pohjalla ja uusia rakennushankkeita käynnistettiin aikaisempaa enemmän.

Euroopassa Saksan rakennusteollisuus jatkoi kasvuaan koko kesän, vaikka muilla talouden osa-alueilla olikin merkkejä merkittävästä heikkenemisestä. Pohjoismaista Suomessa aktiivisuus asunto-, liike- ja julkisessa rakentamisessa sekä yhdyskuntatekniikassa tasaantui. Ruotsissa uusien asuinrakennusten markkinoiden supistumista lievitti osaltaan lisääntyneet liike- ja julkiseen rakentamiseen sekä yhdyskuntatekniikan projekteihin tehdyt investoinnit. Espanjassa kasvu jatkui, vaikka lähtötaso siellä onkin varsin alhainen. Alankomaissa viime vuosina nähty kova kasvu alkoi tasoittua.

Liikevaihto

Uponorin liikevaihto oli vuoden kolmannella neljänneksellä 292,4 (311,9) milj. euroa, laskua 6,2 prosenttia. Valuuttakurssien positiivinen nettovaikutus oli 4,7 milj. euroa, mikä johtui pääasiassa Yhdysvaltain dollarista. Liikevaihdon lasku ilman valuuttakurssien vaikutusta oli 7,7 prosenttia. Vertailukauden liikevaihto ilman myyjiä Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoimintaa ja Zent-Frengeriä olisi ollut 285,6 milj. euroa.

Talotekniikka – Euroopan liikevaihto oli 124,0 (131,8) milj. euroa, laskua 5,9 prosenttia. Lasku johtui pääosin Aasian liiketoiminnosta ja Zent-Frengeriä, joiden molempien liikevaihto on mukana vertailukauden liikevaihdossa. Lisäksi liikevaihto heikkeni Suomessa.

Talotekniikka – Pohjois-Amerikan liikevaihto oli 102,4 (88,9) milj. euroa, kasvua euroina 15,3 prosenttia ja Yhdysvaltain dollareina 9,2 prosenttia. Kasvuun vaikutti rakennusmarkkinoiden vakautuminen epävakaa ensimmäisen neljänneksen jälkeen.

Uponor Infran liikevaihto oli 67,1 (92,6) milj. euroa, laskua 27,6 prosenttia. Lasku johtui pääasiassa Pohjois-Amerikan liiketoiminnan myynnistä. Sen liikevaihto on mukana vertailukauden liikevaihdossa. Liikevaihto vuoden 2018 kolmannella vuosineljänneksellä ilman myyjiä Pohjois-Amerikan liiketoimintaa olisi ollut 73,5 milj. euroa. Puolassa liikevaihto kasvoi vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä, mutta heikkeni Suomessa ja Ruotsissa.

Liikevaihdon jakautuminen segmenteittäin, heinä–syyskuu:

M€	7–9/ 2019	7–9/ 2018	Muutos	7–9/ 2018*)
Talotekniikka – Eurooppa	124,0	131,8	-5,9 %	124,6
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	102,4	88,9	+15,3 %	88,9
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka, (M\$))	113,2	103,7	+9,2 %	
Uponor Infra	67,1	92,6	-27,6 %	73,5
Eliminoinnit	-1,1	-1,3		
Yhteensä	292,4	311,9	-6,2 %	285,6

Liikevaihdon jakautuminen segmenteittäin, tammi–syyskuu:

M€	1–9/ 2019	1–9/ 2018	Muutos	1–9/ 2018*)
Talotekniikka – Eurooppa	373,3	395,7	-5,7 %	376,5
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	273,4	250,0	+9,4 %	250,0
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka, (M\$))	306,7	298,3	+2,8 %	
Uponor Infra	191,9	272,0	-29,5 %	205,2
Eliminoinnit	-4,6	-4,0		
Yhteensä	833,9	913,7	-8,7 %	827,6

*) Havainnollistavat luvut ilman myytyjä Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoimintaa ja Zent-Frengeriä.

Tulos ja kannattavuus

Johtuen strategisista päätöksistä myydä Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoimintaa ja Zent-Frenger sekä vetäytyä Aasiasta Uponorin bruttokate vuoden kolmannella neljänneksellä oli 101,3 (106,1) milj. euroa, mikä on 4,8 milj. euroa vähemmän kuin vertailukaudella. Bruttokatemarginaali parani ja oli 34,6 (34,0) prosenttia.

Vertailukelpoinen liikevoitto oli 31,3 (33,8) milj. euroa. Kolmannella vuosineljänneksellä ei ollut vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, mutta vertailukauteen sisältyivät myyntivoitto Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminnan myynnistä ja Talotekniikka – Euroopan uudelleenjärjestelyistä aiheutuneet kustannukset. Vertailukelpoinen liikevoittomarginaali oli 10,7 (10,9) prosenttia. Vertailukelpoinen liikevoitto parani 12,3 prosenttia vertailukaudesta ilman myytyjä Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoimintaa ja Zent-Frengeriä. Liikevoitto oli vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä 31,3 (44,6) milj. euroa, laskua vertailukaudesta 29,9 prosenttia. Liikevoittomarginaali oli 10,7 (14,3) prosenttia.

Talotekniikka – Euroopan liikevoitto oli 10,9 (9,0) milj. euroa, kasvua 20,1 prosenttia. Segmentin vertailukelpoinen liikevoitto oli 10,9 (10,4) milj. euroa. Vertailukausi sisälsi Australiassa, Sveitsissä ja Ranskassa tehtyjen uudelleenjärjestelyjen kustannuksia. Lisäksi tappiot Aasian liiketoiminnasta rasittivat vertailukauden kannattavuutta.

Talotekniikka – Pohjois-Amerikan liikevoitto oli 16,8 (13,9) milj. euroa, kasvua euroina 20,5 prosenttia ja Yhdysvaltain dollareina 13,9 prosenttia. Parantuneeseen kannattavuuteen vaikutti liikevaihdon kasvu. Lisäksi rahtikuljetusten saatavuus parani neljänneksen aikana.

Uponor Infran liikevoitto oli 4,9 (21,9) milj. euroa, laskua 77,7 prosenttia. Lasku johtui Pohjois-Amerikan liiketoiminnan myynnistä ja siitä saadusta myyntivoitosta vuonna 2018. Vertailukelpoinen liikevoitto vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä ilman myytyä Pohjois-Amerikan liiketoimintaa olisi ollut 4,3 milj. euroa. Kolmannella neljänneksellä kannattavuus parani etenkin Ruotsissa.

Heinä–syyskuun tulos ennen veroja oli 28,3 (41,4) milj. euroa. Verojen tulosvaikutus oli 7,8 milj. euroa, kun verojen määrä vertailukaudella oli 11,4 milj. euroa.

Kolmannen neljänneksen kauden tulos oli 20,5 (30,0) milj. euroa.

Liikevoiton jakautuminen segmenteittäin, heinä–syyskuu:

M€	7–9/ 2019	7–9/ 2018	Muutos
Talotekniikka – Eurooppa	10,9	9,0	+20,1 %
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	16,8	13,9	+20,5 %
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka, (M\$))	18,6	16,4	+13,9 %
Uponor Infra	4,9	21,9	-77,7 %
Muut	-1,0	-1,6	
Eliminoinnit	-0,2	1,5	
Yhteensä	31,3	44,6	-29,9 %

Vertailukelpoisen liikevoiton jakautuminen segmenteittäin, heinä–syyskuu:

M€	7–9/ 2019	7–9/ 2018	Muutos	7–9/ 2018 ^{*)}
Talotekniikka – Eurooppa	10,9	10,4	+4,4 %	9,8
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	16,8	13,9	+20,5 %	13,9
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka, (M\$))	18,6	16,4	+13,9 %	
Uponor Infra	4,9	9,7	-49,7 %	4,3
Muut	-1,0	-1,6		
Eliminoinnit	-0,2	1,5		
Yhteensä	31,3	33,8	-7,5 %	27,9

Liikevoiton jakautuminen segmenteittäin, tammi–syyskuu:

M€	1–9/ 2019	1–9/ 2018	Muutos
Talotekniikka – Eurooppa	26,3	26,0	+1,0 %
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	38,1	32,9	+15,8 %
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka, (M\$))	42,7	39,2	+8,8 %
Uponor Infra	10,8	35,3	-69,4 %
Muut	-4,1	-4,0	
Eliminoinnit	-0,2	-0,7	
Yhteensä	70,9	89,6	-20,9 %

Vertailukelpoisen liikevoiton jakautuminen segmenteittäin, tammi–syyskuu:

M€	1–9/ 2019	1–9/ 2018	Muutos	1–9/ 2018 ^{*)}
Talotekniikka – Eurooppa	26,3	27,4	-3,9 %	26,7
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	38,1	32,9	+15,8 %	32,9
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka, (M\$))	42,7	39,2	+8,8 %	
Uponor Infra	10,8	23,1	-53,2 %	8,5
Muut	-4,1	-4,0		
Eliminoinnit	-0,2	-0,7		
Yhteensä	70,9	78,8	-10,1 %	63,6

^{*)} Havainnollistavat luvut ilman myytyjä Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoimintaa ja Zent-Frengeriä.

Tammi–syyskuun bruttokate oli 285,1 (306,6) milj. euroa ja bruttokatemarginaali 34,2 (33,6) prosenttia.

Vertailukelpoinen liikevoitto oli 70,9 (78,8) milj. euroa. Tammi–syyskuussa ei ollut vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, mutta vertailukauteen sisältyivät myyntivoitto Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminnan myynnistä ja Talotekniikka – Euroopan uudelleenjärjestelyistä aiheutuneet kustannukset. Vertailukelpoinen liikevoittomarginaali oli 8,5 (8,6) prosenttia. Liikevoitto kasvoi 11,5 prosenttia vertailukaudesta ilman myytyjä Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoimintaa ja Zent-Frengeriä. Tammi–syyskuun liikevoitto oli 70,9 (89,6) milj. euroa. Liikevoittomarginaali oli tammi–syyskuussa 8,5 (9,8) prosenttia.

Rahoituskulut olivat 8,5 (7,0) milj. euroa.

Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta, -3,1 (-3,6) milj. euroa, liittyy Uponorin 50 prosentin omistusosuuteen vuonna 2016 perustetusta Phyn-yhteisyrityksestä.

Tammi–syyskuun tulos ennen veroja oli 59,3 (79,0) milj. euroa. Verojen tulosvaikutus oli 16,3 (22,5) milj. euroa. Koko vuoden 2019 arvioitu veroaste on 27,5 prosenttia. Vuoden 2018 lopussa se oli 32,4 prosenttia. Luovutusvoitto sekä Aasian ja Australian toimintojen sulkemiseen liittyvät kustannukset korottivat veroprosenttia vuonna 2018.

Kauden tulos oli 43,0 (56,5) milj. euroa. Tammi-syyskuun osakekohtainen tulos, myös laimennettuna, oli 0,54 (0,64) euroa. Oma pääoma osaketta kohti, myös laimennettuna, oli 4,13 (4,02) euroa.

Investoinnit ja rahoitus

Uponorin bruttoinvestoinnit olivat tammi–syyskuussa yhteensä 16,2 (36,2) milj. euroa. Investoinnit kohdistuivat enimmäkseen uuteen teknologiaan, ylläpitoon ja tehokkuuden parantamiseen. Poistojen ja arvonalentumisten yhteismäärä oli 38,7 (29,6) milj. euroa. IFRS 16 –standardin käyttöönotto vaikutti poistoihin tammi–syyskuussa 8,6 milj. euroa.

Liiketoiminnan rahavirta tammi–syyskuussa oli 47,4 (35,5) milj. euroa. Rahoituksen rahavirtaan ja siten koko tammi–syyskuun rahavirtaan vaikuttivat maaliskuu- ja syyskuussa maksetut osingonmaksuerät (yhteensä 37,2 (35,8) milj. euroa).

Uponorin tärkein pitkäaikaisen rahoituksen lähde 30.9.2019 oli 100 milj. euron suuruinen kahdenvälinen viiden vuoden laina, joka erääntyy heinäkuussa 2022.

Lisäksi Uponorilla on voimassa kaksi pitkäaikaista, kahdenvälistä lainaa, joista toinen on 50 milj. euroa ja toinen 20 milj. euroa. Molemmat erääntyvät kesällä 2021. Lisäksi voimassa on yhteensä neljä kahdenvälistä 50 milj. euron luottolimiittia yhteisarvoltaan 200 milj. euroa. Nämä varalla olevat rahoitusluotot erääntyvät vuosina 2021–2023. Katsauskauden aikana niistä ei ollut nostettuna yhtään.

Lyhytaikaisen rahoituksen tarpeeseen vastaa kotimainen 150 milj. euron yritystodistusohjelma, josta katsauskauden lopulla oli laskettu liikkeelle 5,0 (0,0) milj. euroa. Uponorin tärkeimpien pankkilaitosten myöntämien ns. cash poolien yhteydessä olevien rahoituslimiittien yhteissumma oli 35,1 milj. euroa, josta oli katsauskauden lopussa käytössä 0,1 (0,0) milj. euroa. Uponorin rahavarat olivat kauden lopussa yhteensä 31,5 (20,9) milj. euroa.

Konsernin vakavaraisuus on pysynyt hyvällä 42,1 (44,3) prosentin tasolla. Korolliset nettovelat olivat 190,5 (156,7) milj. euroa. Nettovelkaantuminen eli gearing oli 52,9 (42,2), jolloin rullaava neljän neljänneksen velkaantumisaste oli 57,9 (54,1). IFRS 16 -standardin käyttöönotto Uponorin velkoja 1.1.2019 alkaen 44,3 miljoonalla eurolla kasvattamalla vuokrasopimusvelkoja. Ilman IFRS 16 -standardin vaikutusta nettovelkaantumisaste olisi ollut 41,5.

Katsauskauden tapahtumia

Talotekniikka – Pohjois-Amerikka ja Pestan Pohjois-Amerikka allekirjoittivat syyskuussa sopimuksen, jossa Uponorista tuli Pestan Pohjois-Amerikan PP-RCT-tuotteiden (polypropeeni, satunnaiskopolymeeri, muokattu kiderakenne, parempi lämmönkestävyys) jakelija yksinoikeudella Yhdysvalloissa ja Kanadassa. Myynti alkaa vuoden 2020 alussa.

Uponor sijoitti syyskuussa 1,5 milj. Yhdysvaltain dollaria Phyniin. Kuten toukokuussa ilmoitettiin, Uponor ja Belkin ovat molemmat päättäneet sijoittaa 6 milj. Yhdysvaltain dollaria, eli yhteensä 12 milj. Yhdysvaltain dollaria, lisää yhteisyritykseensä Phyniin.

Vuoden 2019 varsinaisen yhtiökokouksen päätökset

Uponorin varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 18.3.2019. Yhtiökokouksessa vahvistettiin tilivuoden 2018 tilinpäätös ja myönnettiin hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle vastuuvapaus. Yhtiökokous vahvisti vuoden 2018 osingoksi 0,51 euroa osaketta kohden. Osinko maksettiin kahdessa erässä, maaliskuussa ja syyskuussa. Yhtiön hallitukseen valittiin uudelleen Annika Paasikivi (puheenjohtaja), Pia Aaltonen-Forsell, Johan Falk, Markus Lengauer, Casimir Lindholm ja Eva Nygren. Yhtiökokous valitsi hallituksen puheenjohtajaksi Annika Paasikiven. Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin uudelleen tilintarkastusyhteisö Deloitte Oy.

Tarkemmat tiedot yhtiökokouksesta löytyvät yhtiön sijoittajasivuilta osoitteesta <https://investors.uponor.com/fi/hallinto/yhtiökokous/yhtiökokous-2019>.

Henkilöstö

Yhtiön palveluksessa oli tammi–syyskuun 2019 aikana täysipäiväiseksi muutettuna keskimäärin 3 829 (4 171) työntekijää. Henkilöstömäärä oli 342 henkilöä pienempi kuin vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä. Katsauskauden lopussa konsernilla oli 3 754 (4 079) työntekijää, mikä oli 325 työntekijää vähemmän kuin vertailukaudella. Työntekijöiden määrän lasku johtuu pääasiassa Finthermin myynnistä, Aasian toimintojen päättymisestä sekä Yhdysvalloissa toteutetusta toimintojen tehostamisesta. Vertailukausi sisältää myös myytyjen Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminnan ja Zent-Frengerin.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Uponor Oyj:n osakepääoma on 146 446 888 euroa ja osakkeiden lukumäärä on 73 206 944. Näissä ei tapahtunut muutoksia katsauskauden aikana.

Uponorin osakkeen vaihto Nasdaq Helsinki -arvopaperipörssissä oli tammi–syyskuussa 20,2 (26,0) milj. kappaletta, yhteensä 195,7 (361,1) milj. euroa. Osakekannan markkina-arvo oli kauden päättyessä 0,7 (0,8) mrd. euroa ja osakkeenomistajien määrä 19 776 (20 847).

Vuosineljänneksen lopussa Uponorin hallussa oli 219 527 (44 756) omaa osaketta.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Uponor ilmoitti 25.10. aloittavansa operational excellence -ohjelman parantaakseen prosessejaan ja lisätäkseen tehokkuuttaan. Ohjelman tavoitteena on noin 20 miljoonan euron kustannussäästöt, joiden odotetaan toteutuvan täysimääräisesti vuoden 2021 loppuun mennessä. Ohjelman arvioidut kustannukset ovat noin 20 miljoonaa euroa, joista suurimman osan arvioidaan toteutuvan 2020 aikana ja ne kirjataan vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä.

Lyhyen aikavälin riskit ja epävarmuustekijät

Globaalin talouden ja rahoitusmarkkinoiden lisääntynyt epävarmuus saattaa vaikuttaa negatiivisesti Uponorin toimintaan, tulokseen, taloudelliseen asemaan ja rahoituslähteisiin. Epävarmuustekijöitä on edelleen vuonna 2019, esimerkiksi Brexit ja mahdollinen Yhdysvaltojen ja Kiinan välinen kauppasota.

Uponorin tuotteiden kysyntä on riippuvainen rakennusalan suhdanteista. Uponor hallinnoi tätä riskiä jakamalla liiketoimintansa kahdelle maantieteelliselle pääalueelle: Eurooppaan ja Pohjois-Amerikkaan. Uponorilla on myös kolme liiketoiminta-alueita: käyttövesi-, sisäilmasto- ja yhdyskuntatekniikkaratkaisut. Uponorin tuotteita käytetään sekä uusissa rakennushankkeissa että saneeraushankkeissa, ja jälkimmäisessä kysyntä on yleensä vakaampaa kuin syklisemmässä uudisrakentamisessa.

Lisääntyvä kilpailupaine, esimerkiksi private label -tuotteista johtuva, aiheuttaa riskin Uponorille. Lisäksi Uponorin valmistamien ja myymien tuotteiden tuotevastuuseen liittyy riski.

Digitalisaatiota, uusia teknologioita ja näihin liittyviä valmiuksia tarvitaan Uponorin uusien liiketoimintamahdollisuuksien luomiseen. Avainasemassa Uponorin tulevan menestyksen kannalta on yhtiön kyky houkuttaa osajia muutoksen tekijöiksi ja sitouttaa nämä yhtiöön. Uponor hallitsee tätä riskiä rakentamalla työnantajabrändiään ja auttamalla nykyisiä työntekijöitään esimerkiksi kehittämään johtamistaitojaan.

Uponorin tuotteiden valmistuksessa käytettävien raaka-aineiden hinnat ovat alttiita muutoksille, joista tärkeimpiä ovat mm. petrokemian tuotteiden ja metallien hintojen vaihtelu, toimituskapasiteetti ja markkinoiden kysyntä. Viime vuosina Uponor on kyennyt siirtämään vaihteluiden vaikutukset suurelta osin myyntihintoihinsa kohtuullisella viiveellä.

Uponor on astunut IoT-aikakauteen tuomalla markkinoille uusia älykkäitä tuotteita. Näin ollen Uponor seuraa useita kyberriskejä, kuten kyber-, tieto- ja informaatiouhkia.

Uponor noudattaa ISO 9001 -laatujärjestelmää ja ISO 14001 -ympäristöjärjestelmää, mikä takaa jatkuvan laadun, parantaa tuotannon turvallisuutta, ympäristölainsäädännön noudattamista ja tuottavuutta sekä vähentää ympäristövaikutuksia ja muita toiminnan riskejä.

Projektiliiketoiminnassa Uponorin tavoitteena on myös hallita mm. projektikohtaisia aikataulutukseen ja kustannuksiin liittyviä riskejä.

Useat eri tekijät, kuten toimitusketjun katkeaminen, tietotekniikan häiriöt ja luonnonmullistukset, saattavat vaarantaa Uponorin toimintojen jatkuvuuden. Riskiä on pyritty pienentämään laatimalla kattavat ja monipuoliset liiketoiminnan jatkuvuussuunnitelmat.

Yhtiön toiminnan kansainvälisyys altistaa sen eri valuuttojen välisille valuuttariskeille. Vuonna 2018 Uponorin liikevaihdosta noin 60 prosenttia syntyi muussa valuutassa kuin euroissa. Tällöin kuitenkin tyypillisesti myös valtaosa ko. liikevaihtoon kohdistuvista kuluista on kyseisessä paikallisessa valuutassa. Tämä vähentää oleellisesti liiketoiminnan valuuttariskiä.

Tarkempi riskianalyysi löytyy vuoden 2018 vuosikertomuksen kohdasta ”Liiketoimintaan kohdistuvat riskit”.

Lähiajan markkinanäkymät

Uponor odottaa markkinoiden säilyvän terveellä tasolla viimeisellä vuosineljänneksellä, huolimatta kasvaneesta talouskehityksen heikkenemisriskistä ja siitä, että osa markkinoista on saavuttanut kasvukauden päätösvaiheen:

- Yhdysvalloissa markkinoiden kasvu on hidastunut, mutta hienoisen kasvun odotetaan jatkuvan koko vuoden 2019.
- Saksan markkinoiden odotetaan säilyvän terveellä tasolla.

- Vaikka Ruotsissa asuinrakentamisen markkinatilanne heikkenee, rakentaminen säilyy silti hyvällä tasolla.
- Suomessa markkinat säilyvät hyvällä tasolla heikkenemisen merkeistä huolimatta.

Ohjeistus vuodelle 2019:

Uponor pitää ennallaan 13.2.2019 antamansa ohjeistuksen: Ilman valuuttakurssien vaikutusta Uponor odottaa liikevaihdon saavuttavan vuoden 2018 tason ilman myytyjä Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoimintaa ja Zent-Frengeriä (1 107,7 milj. euroa) ja vertailukelpoisen liikevoiton paranevan vuoden 2018 vertailukelpoisesta liikevoitosta ilman myytyjä Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoimintaa ja Zent-Frengeriä (83,5 milj. euroa).

Helsinki, 25.10.2019

Uponor Oyj
Hallitus

Taulukko-osa

Osavuositarkastus on laadittu IAS 34 -standardin mukaisesti eikä sitä ole tilintarkastettu. Pörssitiedotteen suluissa olevat luvut ovat vuoden 2018 vastaavan jakson lukuja. Kaikki esitetyt luvut ovat pyöristettyjä, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa voi poiketa esitetyistä summaluvusta. Osavuositarkastuksen muutosprosentit on laskettu tarkoista luvuista eikä katsauksessa julkaistuista pyöristetyistä luvuista.

LYHENNETTY KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

M€	1-9/2019	1-9/2018	7-9/2019	7-9/2018	1-12/2018
Liikevaihto	833,9	913,7	292,4	311,9	1 196,3
Hankinnan ja valmistuksen kulut	548,8	607,1	191,1	205,8	795,5
Bruttokate	285,1	306,6	101,3	106,1	400,8
Muut liiketoiminnan tuotot	1,2	12,6	0,0	12,3	16,4
Varastointimenot	24,3	25,6	7,7	8,6	33,7
Myyntin ja markkinoinnin kulut	134,4	145,5	44,4	46,9	191,3
Hallinnon kulut	41,3	42,2	12,9	13,1	60,0
Liiketoiminnan muut kulut	15,5	16,3	5,0	5,2	25,5
Liikevoitto	70,9	89,6	31,3	44,6	106,7
Rahoituskulut, netto	8,5	7,0	1,9	2,6	8,5
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-3,1	-3,6	-1,1	-0,6	-4,7
Tulos ennen veroja	59,3	79,0	28,3	41,4	93,5
Tuloverot	16,3	22,5	7,8	11,4	30,3
Kauden tulos	43,0	56,5	20,5	30,0	63,2
Laaja tuloslaskelma					
Erät joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisten eläkkeiden uudelleenarvostus, verojen jälkeen					
	-	-	-	-	-1,1
Erät jotka siirretään myöhemmin tulosvaikutteisiksi					
Muuntoerot	1,7	0,5	1,9	1,9	1,2
Rahavirtojen suojaus, verojen jälkeen	-1,6	1,4	0,0	0,0	1,6
Nettoinvestoinnin suojaus	0,0	-0,5	0,0	-0,1	-0,7
Kaudelle kirjatut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen	0,1	1,4	1,9	1,8	1,0
Kauden laaja tulos	43,1	57,9	22,5	31,8	64,2
Kauden tuloksen jakautuminen					
- Emoyrityksen omistajille	39,8	46,8	18,9	24,8	52,8
- Määräysvallattomille omistajille	3,2	9,7	1,7	5,2	10,4
Kauden laajan tuloksen jakautuminen					
- Emoyrityksen omistajille	40,5	48,5	21,0	26,1	54,0
- Määräysvallattomille omistajille	2,6	9,4	1,5	5,7	10,2
Osakekohtainen tulos, €	0,54	0,64	0,26	0,34	0,72
Laimennettu osakekohtainen tulos, €	0,54	0,64	0,26	0,34	0,72

LYHENNETTY KONSERNITASE

M€	30.9.2019	30.9.2018	31.12.2018
Varat			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	288,8	253,4	258,3
Aineettomat hyödykkeet	97,8	105,2	101,0
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	12,4	14,4	13,7
Muut arvopaperit ja pitkäaikaiset saamiset	11,8	11,8	12,0
Laskennalliset verosaamiset	8,6	10,4	9,1
Pitkäaikaiset varat yhteensä	419,4	395,2	394,1
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	150,1	150,5	147,9
Myyntisaamiset	221,3	228,5	168,5
Muut saamiset	32,8	47,7	38,0
Rahavarat	31,5	20,9	38,1
Lyhytaikaiset varat yhteensä	435,7	447,6	392,5
Varat yhteensä	855,1	842,8	786,6
Oma pääoma ja velat			
Oma pääoma			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	301,2	294,1	297,6
Määräysvallattomien omistajien osuus	58,7	77,6	56,0
Oma pääoma yhteensä	359,8	371,7	353,6
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat	204,8	176,5	175,6
Laskennalliset verovelat	10,3	12,5	12,3
Varaukset	5,4	6,8	5,2
Eläkeveloitteet ja muut velat	19,1	18,8	19,6
Pitkäaikaiset velat yhteensä	239,6	214,6	212,7
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	17,1	1,1	1,7
Varaukset	25,1	21,7	25,0
Ostovelat	77,8	85,7	72,0
Muut velat	135,7	148,0	121,6
Lyhytaikaiset velat yhteensä	255,7	256,5	220,3
Oma pääoma ja velat yhteensä	855,1	842,8	786,6

LYHENNETTY KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

M€	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018
Liiketoiminnan rahavirta			
Tulorahoitus	96,6	100,5	122,5
Käyttöpääoman muutos	-28,2	-52,6	-28,1
Maksetut verot	-19,8	-10,5	-12,3
Maksetut korot	-1,6	-2,4	-2,8
Saadut korot	0,3	0,5	0,6
Liiketoiminnan rahavirta	47,4	35,5	79,9
Investointien rahavirta			
Tytäryhtiöiden ja liiketoimintojen myynnit	3,2	38,9	53,8
Yhteisyritysten hankinta	-1,3	-8,1	-8,1
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-16,2	-36,2	-54,0
Käyttöomaisuuden myyntituotot	2,8	0,8	0,9
Lainasaamisten takaisinmaksut	0,4	0,0	0,0
Saadut osingot	0,0	0,0	0,2
Investointien rahavirta	-11,1	-4,6	-7,2
Rahoituksen rahavirta			
Lainojen nostot	0,0	0,2	0,2
Lainojen takaisinmaksut	-0,8	-80,1	-80,1
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	5,1	-0,4	-0,4
Osingonjako	-37,2	-35,8	-35,8
Omien osakkeiden hankinta	-	-	-1,9
Pääoman palautus Infra Oyn määräysvallattomille omistajille	-	-	-22,4
Vuokrasopimusvelkojen lyhennykset	-10,0	-0,8	-1,0
Rahoituksen rahavirta	-43,0	-116,9	-141,4
Rahavarojen muuntoerot	0,1	-0,1	-0,2
Rahavarojen muutos	-6,6	-86,1	-68,9
Rahavarat 1. tammikuuta	38,1	107,0	107,0
Rahavarat kauden lopussa	31,5	20,9	38,1
Muutos taseen mukaan	-6,6	-86,1	-68,9

LASKELMA OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

M€	A	B	C	D*	E	F	G	H	I
Oma pääoma 1.1.2019	146,4	50,2	3,3	-9,7	-2,2	109,6	297,6	56,0	353,6
Tilikauden tulos						39,8	39,8	3,2	43,0
Kaudelle kirjatut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen			-1,6	2,3			0,7	-0,6	0,1
Osingot (0,51 euroa/osake)						-37,2	-37,2		,-37,2
Osakepalkkio-ohjelmat					0,2	0,1	0,3		0,3
Oma pääoma 30.9.2019	146,4	50,2	1,7	-7,5	-2,0	112,3	301,2	58,7	359,8
Oma pääoma 1.1.2018	146,4	50,2	1,7	-10,4	-0,4	92,7	280,2	68,2	348,4
Muutetun IFRS 2:n vaikutus						1,0	1,0		1,0
Oikaistu oma pääoma 1.1.2018	146,4	50,2	1,7	-10,4	-0,4	93,7	281,2	68,2	349,4
Tilikauden tulos						46,8	46,8	9,7	56,5
Kaudelle kirjatut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen			1,4	0,3			1,7	-0,3	1,4
Osingot (0,49 euroa/osake)						-35,8	-35,8		-35,8
Osakepalkkio-ohjelmat					0,1	0,1	0,2		0,2
Oma pääoma 30.9.2018	146,4	50,2	3,0	-10,1	-0,3	104,9	294,1	77,6	371,7

*) Sisältää -14,3 (-14,0) miljoonan euron nettoinvestoinnin suojauslaskennan tehokkaan osuuden.

- A – Osakepääoma
- B – Ylikurssirahasto
- C – Muut rahastot
- D* – Kertyneet muuntoerot
- E – Omat osakkeet
- F – Edellisten tilikausien voitto
- G – Emoyhtiön omistajien osuus
- H – Määräysvallattomien osuus
- I – Oma pääoma

OSAVUOSIKATSAUKSEN LIITETIEDOT

LAADINTAPERIAATTEET

Osavuositarkastus on laadittu EU:n hyväksymiä kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (IFRS) ja IAS 34 Osavuositarkastukset -standardia noudattaen. Noudatetut laadintaperiaatteet ovat yhtenevät konsernin vuoden 2018 tilinpäätöksessä noudattamien periaatteiden kanssa.

Uudet standardit, jotka tulivat voimaan 1.1.2019

IFRS 16 Vuokrasopimukset

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardi astui voimaan 1.1.2019 ja korvaa IAS 17 -standardin ja siihen liittyvät tulkinnat. Standardi sisältää periaatteet vuokrasopimusten kirjaamiselle, arvostamiselle, esittämistavalle ja annettaville tilinpäätöstiedoille.

Uponor soveltaa IFRS 16 -standardia käyttäen yksinkertaistettua siirtymämenetelmää siirtymäpäivällä 1.1.2019. Tätä menetelmää sovellettaessa käyttöönnoton kumulatiivinen vaikutus näytetään siirtymähetken avaavassa taseessa. Käyttöönottoa edeltäviä vertailulukuja ei näin ollen ole oikaistu 31.12.2018 päättyneeltä tilikaudelta. Uponor on kirjannut standardin käyttöönoton yhteydessä käyttöoikeusomaisuuserän ja vuokrasopimusvelan IAS 17 -standardia sovellettaessa muiksi vuokrasopimuksiksi luokitelluista vuokrasopimuksista. Käyttöoikeusomaisuuseräksi on kirjattu määrä, joka on yhtä suuri kuin vuokrasopimusvelka perustuen 1.1.2019 voimassa olevien vuokrasopimusten jäljellä olevien maksamattomien vuokrien nykyarvoon. Käyttöönnotolla ei ole vaikutusta Uponorin omaan pääomaan.

Ennen IFRS 16 -standardin käyttöönottoa vuokrasopimukset on luokiteltu joko rahoitusleasingsopimuksiksi tai muiksi vuokrasopimuksiksi IAS 17 -standardin mukaisesti. Vuokrasopimus on luokiteltu rahoitusleasingsopimukseksi, jos omistamiselle ominaiset riskit ja hyödyt siirtyivät olennaisin osin vuokralle ottajalle. Muussa tapauksessa vuokrasopimus on luokiteltu muuksi vuokrasopimukseksi. Rahoitusleasingsopimukset kirjattiin vuokrasopimuksen alkamisajankohtana vuokratun omaisuuserän käypään arvoon tai vähimmäisvuokrien nykyarvoon, jos tämä arvo oli alempi. Vastaiset vuokrasopimussitoumukset kirjattiin korollisiin velkoihin vähennettynä rahoituskuluilla. Rahoitusleasingsopimukset poistettiin joko niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa tai vuokra-aikana, jos tämä aika oli taloudellista vaikutusaikaa lyhyempi. Korkokulut kirjattiin laajaan tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa. IAS 17 mukaisesti vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja hyödyt eivät siirtyneet vuokralle ottajalle olennaisin osin, luokiteltiin muiksi vuokrasopimuksiksi. Muiden vuokrasopimusten vuokramaksut kirjattiin tuloslaskelmaan vuokrakuluiksi tasaerin vuokra-ajan kuluessa. Diskonttaamattomat vuokrasopimussitoumukset esitettiin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

IFRS 16 -standardi edellyttää vuokralle ottajilta lähtökohtaisesti kaikkien vuokrasopimusten merkitsemistä taseeseen. Taseeseen merkitään sopimuksen alkamisajankohtana käyttöoikeusomaisuuserä ja vuokrasopimusvelka, joiden arvo on määritetty perustuen tulevien vuokrien nykyarvoon. Aiemmin kirjattujen vuokrakulujen sijaan vuokra-ajalle kirjataan käyttöoikeusomaisuuserien poistot ja vuokrasopimusvelasta aiheutuvat korkokulut.

Vuokrasopimukset, jotka aiemmin luokiteltiin rahoitusleasingsopimuksiksi

Uponor ei oikaissut IAS 17 -standardin mukaisesti rahoitusleasingsopimuksiksi luokiteltujen vuokrasopimusten tasearvoja siirtyessään soveltamaan IFRS 16 -standardia. Uponor on kirjannut nämä vuokrasopimukset aineellisiin hyödykkeisiin ja vuokrasopimusvelkoihin ennen uuden standardin käyttöönottoa. IFRS 16 -standardia sovelletaan näihin vuokrasopimuksiin 1.1.2019 alkaen. Siirtymän jälkeen näitä vuokrasopimuksia tullaan käsittelemään samalla tavoin kuin muita vuokrasopimuksia, jotka täyttävät IFRS 16 -standardin aktivointikriteerit.

Vuokrasopimukset, jotka aiemmin luokiteltiin muiksi vuokrasopimuksiksi

Suurin osa Uponorin vuokrasopimuksista on luokiteltu aikaisemmin muiksi vuokrasopimuksiksi. Nämä vuokrasopimukset sisältävät kiinteistösopimuksia (toimisto- ja varastosopimuksia sisältäen maa-alueita), autoja ja trukkeja. IFRS 16 -standardin käyttöönotto on muuttanut näiden vuokrasopimusten kirjanpitokäsittelyä.

Uponor käyttää IFRS 16 -standardin sallimia helpotuksia liittyen lyhytaikaisiin vuokrasopimuksiin ja vuokrasopimuksiin, joissa kohdeomaisuuserä on arvoltaan vähäinen. Uponor ei kirjaa taseeseen alle 12 kuukauden pituisia eli lyhytaikaisia vuokrasopimuksia eikä vuokrasopimuksia, joiden kohdeomaisuuserän arvo on vähäinen. Uponor ei myöskään sovelta standardia aineettomia hyödykkeitä koskeviin vuokrasopimuksiin. Uponor soveltaa myös IFRS 16 -standardin yksinkertaistetun siirtymämenetelmän sallimia käytännön apukeinoja eikä kirjaa taseeseen vuokrasopimuksia, jotka päättyvät 12 kuukauden kuluessa standardin käyttöönotosta eivätkä sisällä osto-optiota.

Uponor on kirjannut aikaisemmin muiksi vuokrasopimuksiksi luokitelluista vuokrasopimuksista vuokrasopimusvelan, joka perustuu 1.1.2019 voimassa olevien vuokrasopimusten jäljellä olevien maksamattomien vuokrien nykyarvoon. Vuokrasopimusvelka on kirjattu muista sopimuksista lukuun ottamatta lyhytaikaisia ja vähäarvoisia kohdeomaisuuseriä sisältäviä vuokrasopimuksia. Nykyarvo on laskettu käyttäen lisäluoton korkoa siirtymähetkellä. Käyttöoikeusomaisuuseräksi kirjattiin määrä, joka on yhtä suuri kuin vuokrasopimusvelka standardin käyttöönottohetkellä.

Toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten vuokra-aikaa määrittäessä Uponor on käyttänyt arvioitua vuokrasopimusten päättymispäivää. Vuokrasopimusten päättymispäivä on arvioitu ottaen huomioon mm. vuokrasopimuksen päättämiseen liittyvät kulut ja kohdeomaisuuserän merkityksellisyys Uponorin toiminnalle. Uponorilla on toistaiseksi voimassa olevia vuokrasopimuksia pääasiallisesti kiinteistöihin liittyen.

Standardin käyttöönoton seurauksena Uponor kirjasi 1.1.2019 taseen varoihin 44,3 miljoonaa euroa käyttöoikeusomaisuuseriin ja 44,3 miljoonaa euroa taseen velkoihin vuokrasopimusvelaksi.

SIIRTYMÄN VAIKUTUS LYHENNETYLLE KONSERNITASEELLE

M€	1.1.2019	IFRS 16	31.12.2018
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet			
Käyttöoikeusomaisuuserät	47,2	47,2	
Aktivoidut rahoitusleasingsopimuksella hankitut hyödykkeet		-2,9	2,9
Pitkäaikaiset korolliset velat			
Vuokrasopimusvelat	37,7	34,1	3,6
Lyhytaikaiset korolliset velat			
Vuokrasopimusvelat	11,0	10,2	0,8

Tämän seurauksena Uponorin omavaraisuusaste heikkeni 2,4 prosenttiyksikköä, nettovelkaantumisaste kasvoi 12,5 prosenttiyksikköä ja korolliset nettovelat kasvoivat 32 prosenttiyksikköä.

Standardin käyttöönotto tulee myös vaikuttamaan Uponorin tuloslaskelmaan. 1.1.2019 alkaen Uponor kirjaa vuokrakulujen sijasta käyttöoikeusomaisuuseristä aiheutuvat poistot ja vuokrasopimusvelasta aiheutuvat rahoituserien korkokulut. Muutoksella on vain vähäinen vaikutus liikevoittoon ja tulos pienenee hieman.

IFRS 16-standardin käyttöönotto vaikuttaa myös kassavirran esittämiseen. Aiemmin vuokranmaksut sisältyivät kokonaisuudessaan liiketoiminnan rahavirtaan, mutta jatkossa liiketoiminnan rahavirrassa esitetään vain vuokrasopimuksiin liittyvät korot. Suurin osa vuokranmaksusta esitetään lainan lyhennyksinä rahoituksen rahavirrassa.

Uudet laskentaperiaatteet
Vuokrasopimusvelka

Uponor arvostaa sopimuksen alkamisajankohtana vuokrasopimusvelan maksamattomien vuokrien nykyarvoon. Näihin vuokriin sisällytetään kiinteät maksut, sisältäen tosiasiallisesti kiinteät maksut, vähennettyinä vuokrasopimukseen liittyvillä kannustimilla ja muuttuvat vuokrat, jotka riippuvat indeksistä tai hintatasosta ja jotka alun perin määritetään sopimuksen alkamisajankohdan indeksin tai hintatason perusteella. Joihinkin sopimuksiin voi liittyä myös vuokrasopimuksen päättämisestä aiheutuvia sanktioita. Uponor sisällyttää päättämisestä aiheutuvat sanktiot vuokramaksuihin, jos Uponor on arvioinut vuokrasopimuksen päättämisen kohtuullisen varmaksi. Vuokrasopimusvelka ei sisällä arvonlisäveroa.

Uponor arvioi vuokra-ajan siten, että se on ajanjakso, jona vuokrasopimus ei ole purettavissa ottaen huomioon myös mahdolliset jatko- tai päättämisoptiot, jos niiden käyttäminen on arvioitu kohtuullisen varmaksi.

Uponor arvostaa vuokrasopimuksen nykyarvoon sopimuksen sisäisellä korolla, jos kyseinen korko on helposti määriteltävissä. Jos vuokrasopimuksen sisäinen korko ei ole helposti määritettävissä, tulevat vähimmäisvuokrat diskontataan käyttäen lisäluoton korkoa. Lisäluoton korko määritellään IFRS 16 -standardin mukaan koroksi, jota vuokralle ottaja maksaisi lainatessaan vastaavaksi ajaksi ja vastaavanlaisin vakuuksin varat, jotka tarvittaisiin käyttöoikeusomaisuuserän hankintamenoa vastaavan omaisuuserän hankkimiseen vastaavanlaisessa taloudellisessa ympäristössä. Uponor on määrittänyt lisäluoton koron vuokrasopimuksille ottaen huomioon jäljellä olevan vuokra-ajan siirtymähetkellä 31.12.2018 ja vuokrasopimusten taloudellisen ympäristön. Uponor käyttää näiden tekijöiden perusteella muodostamaansa korkomatriisia määritellessään käytettävän lisäluoton koron suuruuden vuokrasopimuksille, joissa sisäinen korko ei ole helposti määritettävissä.

Käyttöoikeusomaisuuserä

Uponor kirjaa vuokrasopimuksesta aiheutuvan käyttöoikeusomaisuuserän sopimuksen alkamisajankohtana eli päivänä, jolloin kohdeomaisuuserä on Uponorin käytettävissä. Käyttöoikeusomaisuuserä arvostetaan hankintamenoon, josta vähennetään kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot ja jota oikaistaan vuokrasopimusvelan uudelleen määrittämisestä johtuvilla erillä. Alkuperäisen arvostuksen mukaiseen hankintamenoon sisällytetään vuokrasopimusvelan alkuperäisen arvostuksen mukainen määrä, alkuvaiheen välittömät menot ja alkamisajankohtaan mennessä maksetut vuokrat vähennettyinä saaduilla kannustimilla.

Ellei Uponor ole kohtuullisen varma siitä, että kohdeomaisuuserän omistus siirtyy sille vuokra-ajan päättyessä, Uponor poistaa käyttöoikeusomaisuuserän tasapoistoin käyttäen poistoaikana kohdeomaisuuserän taloudellista vaikutusaikaa tai vuokra-aikaa sen mukaan, kumpi näistä on lyhyempi. Käyttöoikeusomaisuuserät kuuluvat jatkossa arvonalentumistarkastelun piiriin.

Lyhytaikaiset vuokrasopimukset ja vähäarvoiset kohdeomaisuuserät

Uponor käyttää standardin sallimaa helpotusta lyhytaikaisiin vuokrasopimuksiin eikä kirjaa 1.1.2019 taseeseen vuokrasopimuksia, joiden vuokra-aika on sopimuksen alkamisajankohdasta enintään 12 kuukautta. Uponorin arvioidessa täyttääkö sopimus lyhytaikaisen sopimuksen kriteerit, Uponor arvioi vuokra-ajan samalla tavalla kuin muissakin sopimuksissa, eli huomioiden mahdolliset jatko- ja päättämisoptiot ja onko niiden käyttäminen kohtuullisen varmaa. Jos vuokrasopimus sisältää osto-option, Uponor ei käsittele sitä lyhytaikaisena vuokrasopimuksena. Uponor kirjaa lyhytaikaiset vuokrasopimukset ajan kulumisen perusteella tuloslaskelmaan vuokrakuluksi.

Uponor käyttää myös helpotusta koskien IFRS 16-standardin määrittelemiä vähäarvoisia kohdeomaisuuseriä sisältäviä vuokrasopimuksia eikä kirjaa näitä taseeseen, vaan kirjaa nämä sopimukset ajan kulumisen perusteella tuloslaskelmaan vuokrakuluksi. Arvioidessa kohdeomaisuuserän arvon vähäisyyttä, Uponor ottaa huomioon vuokrattavan kohdeomaisuuserän arvon uutena riippumatta erän nykyisestä iästä ja arvosta.

Merkittävät oletukset

IFRS 16 -standardin mukaan vuokralle ottajan on määritettävä vuokra-aika siten, että se on ajanjakso, jona vuokrasopimus ei ole

purettavissa ottaen huomioon myös mahdolliset jatko- tai päättämisoptiot, jos niiden käyttäminen on arvioitu kohtuullisen varmaksi. Uponor on arvioinut vuokrasopimusten vuokra-ajan ottaen huomioon kohtuullisen varmasti käytettävät jatko- tai päättämisoptiot. Uponorin vuokrasopimukset ovat joko määräaikaista tai toistaiseksi voimassa olevia. Uponor arvioi vuokra-aikaa sopimuskohtaisesti. Toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia arvioidessa, Uponor on määrittänyt vuokra-ajan perustuen Uponorin parhaaseen arvioon vuokrasopimuksen päättymisajankohdasta. Uponor ottaa arvioissa huomioon sopimuksen voimassaoloaikana vuokrakohteeseen tehdyt merkittävät parannustyöt, vuokrasopimuksen päättämiseen liittyvät menot, kuten neuvottelumenot, muuttomenot, menot uuden omaisuuserän integroimisesta vuokralle ottajan toimintoihin taikka sopimuksen päättämisestä aiheutuvat sanktiot ja vastaavanlaiset menot, mukaan lukien menot, jotka liittyvät kohdeomaisuuserään palauttamisesta sopimuksessa määrättyssä kunnossa tai sopimukseen määrättyyn paikkaan. Lisäksi Uponor ottaa huomioon kohdeomaisuuserän tärkeyden vuokralle ottajan toimintojen kannalta huomioiden esimerkiksi kohdeomaisuuserän erityislaatuisuus, sijaintipaikka ja sopivien vaihtoehtojen saatavuus. Uponor oikaisee vuokra-aikaa, jos ajanjakso, jona vuokrasopimus ei ole purettavissa, muuttuu.

AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET JA AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

M€	30.9.2019	30.9.2018	31.12.2018
Bruttoinvestoinnit	16,2	36,2	54,0
- % liikevaihdosta	1,9	4,0	4,5
Myydyn käyttöomaisuuden kirjanpitoarvo	2,2	0,6	0,7
Poistot ja arvonalentumiset*	38,7	29,6	42,4

*2019 sisältää käyttöoikeusomaisuuserien poistoja 8,6M€

HENKILÖSTÖ

Kokopäiväiseksi muutettuna	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018
Keskimäärin	3 829	4 171	4 074
Kauden lopussa	3 754	4 079	3 928

OMAT OSAKKEET

	30.9.2019	30.9.2018	31.12.2018
Omat osakkeet, kpl	219 527	44 756	244 756
- osakepääomasta, %	0,3	0,1	0,3
- äänimäärästä, %	0,3	0,1	0,3
Omien osakkeiden kirjanpidollinen vasta-arvo, M€	0,4	0,1	0,5

SEGMENTTI-INFORMAATIO

M€	1-9/2019			1-9/2018		
	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä
Segmentin liikevaihto						
Talotekniikka - Eurooppa	371,1	2,1	373,3	394,0	1,7	395,7
Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	273,4	0,0	273,4	250,0	0,0	250,0
Uponor Infra	189,4	2,5	191,9	269,7	2,3	272,0
Eliminoinnit	-	-4,6	-4,6	-	-4,0	-4,0
Yhteensä	833,9	-	833,9	913,7	-	913,7

M€	7-9/2019			7-9/2018		
	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä
Segmentin liikevaihto						
Talotekniikka - Eurooppa	123,6	0,4	124,0	131,2	0,6	131,8
Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	102,4	0,0	102,4	88,9	0,0	88,9
Uponor Infra	66,4	0,7	67,1	91,8	0,8	92,6
Eliminoinnit	-	-1,1	-1,1	-	-1,4	-1,4
Yhteensä	292,4	-	292,4	311,9	-	311,9

M€	1-12/2018		
	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä
Segmentin liikevaihto			
Talotekniikka - Eurooppa	521,6	2,6	524,2
Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	340,5	0,0	340,5

Uponor Infra	334,2	3,1	337,3
Eliminoinnit	-	-5,7	-5,7
Yhteensä	1 196,3	-	1 196,3

M€	1-9/2019	1-9/2018	7-9/2019	7-9/2018	1-12/2018
Segmentin liikevoitto					
Talotekniikka – Eurooppa	26,3	26,0	10,9	9,0	31,1
Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	38,1	32,9	16,8	13,9	46,6
Uponor Infra	10,8	35,3	4,9	21,9	35,1
Muut	-4,1	-4,0	-1,0	-1,7	-5,2
Eliminoinnit	-0,2	-0,8	-0,2	1,5	-0,9
Yhteensä	70,9	89,6	31,3	44,6	106,7

M€	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018
Segmentin poistot ja arvonalentumiset			
Talotekniikka – Eurooppa	14,6	10,2	16,4
Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	15,4	10,9	15,1
Uponor Infra	7,5	7,7	9,9
Muut	1,2	0,8	1,0
Eliminoinnit	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	38,7	29,6	42,4

Segmentin investoinnit			
Talotekniikka – Eurooppa	6,3	11,7	15,3
Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	5,2	18,1	27,6
Uponor Infra	4,4	5,9	9,5
Muut	0,3	0,5	1,6
Yhteensä	16,2	36,2	54,0

M€	30.9.2019	30.9.2018	31.12.2018
Segmentin varat			
Talotekniikka – Eurooppa	392,6	405,1	357,0
Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	324,2	283,1	286,1
Uponor Infra	183,4	241,3	171,5
Muut	357,0	352,8	358,5
Eliminoinnit	-402,0	-439,5	-386,5
Yhteensä	855,1	842,8	786,6

Segmentin velat			
Talotekniikka – Eurooppa	343,8	348,5	305,0
Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	244,0	205,7	232,0
Uponor Infra	62,5	79,8	58,3
Muut	284,5	309,3	261,7
Eliminoinnit	-439,6	-472,3	-424,1
Yhteensä	495,3	471,0	432,9

	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018
Segmentin henkilöstö, keskimäärin			
Talotekniikka – Eurooppa	1 962	2 115	2 073
Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	898	929	925
Uponor Infra	886	1,048	999
Muut	83	79	77
Yhteensä	3 829	4 171	4 074

M€	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018
Täsmäytyslaskelma			
Segmentin tulos			
Raportoitavien segmenttien tulos yhteensä	75,2	94,2	112,8
Muut	-4,1	-4,0	-5,2
Eliminoinnit	-0,2	-0,6	-0,8
Liikevoitto	70,9	89,6	106,7
Rahoituskulut, netto	8,5	7,0	8,5
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-3,1	-3,6	-4,7

Konsernin tulos ennen veroja	59,3	79,0	93,5
------------------------------	------	------	------

Myyntituotot asiakassopimuksista

Konserni jaottelee myyntituotot asiakassopimuksista ryhmiin, jotka kuvaavat sitä, kuinka taloudelliset tekijät vaikuttavat myyntituottojen luonteeseen, määrään, ajoittumiseen ja epävarmuuteen. Alla oleva taulukko kuvaa konsernin myyntituottoja asiakassopimuksista, sisältäen myyntituottojen täsmäytyksen:

M€	1-9/2019			1-9/2018		
	Tavaroiden myynti	Palvelujen tuottaminen	Yhteensä	Tavaroiden myynti	Palvelujen tuottaminen	Yhteensä
Segmentin myyntituotot asiakassopimuksista						
Talotekniikka – Eurooppa	366,8	4,3	371,1	366,1	27,9	394,0
Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	273,4	0,0	273,4	250,0	0,0	250,0
Uponor Infra	172,9	16,5	189,4	258,9	10,8	269,7
Ulkoiset myyntituotot yhteensä	813,1	20,8	833,9	875,0	38,7	913,7
Sisäiset myyntituotot	4,6		4,6	4,0		4,0
Yhteensä	817,7	20,8	838,6	879,0	38,7	917,7
Eliminoinnit	-4,6		-4,6	-4,0		-4,0
Yhteensä	813,1	20,8	833,9	875,0	38,7	913,7

M€	7-9/2019			7-9/2018		
	Tavaroiden myynti	Palvelujen tuottaminen	Yhteensä	Tavaroiden myynti	Palvelujen tuottaminen	Yhteensä
Segmentin myyntituotot asiakassopimuksista						
Talotekniikka – Eurooppa	122,6	1,1	123,6	121,5	9,7	131,2
Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	102,4	0,0	102,4	88,8	0,0	88,8
Uponor Infra	60,1	6,2	66,4	86,3	5,6	91,9
Ulkoiset myyntituotot yhteensä	285,1	7,3	292,4	296,6	15,3	311,9
Sisäiset myyntituotot	1,1	0,0	1,1	1,3	0,0	1,3
Yhteensä	286,2	7,3	293,5	297,9	15,3	313,2
Eliminoinnit	-1,1	0,0	-1,1	-1,3	0,0	-1,3
Yhteensä	285,1	7,3	292,4	296,6	15,3	311,9

EHDOLLISET VELAT JA VARAT

M€	30.9.2019	30.9.2018	31.12.2018
Investointisitoumukset	7,2	10,2	7,4
Muut sitoumukset	0,0	0,7	0,0
Omien velkojen puolesta annetut vakuudet			
Annetut pantit	0,0	0,1	0,1
Kiinnitykset	1,8	2,0	1,9
Takaukset	0,5	5,1	0,6
Tytäryhtiöiden puolesta annetut vakuudet			
Takaukset	36,3	29,9	27,3

Lisäksi emoyhtiö on antanut tytäryhtiöidensä puolesta letter of comfort -tyyppisiä sitoumuksia, jotka eivät sisälly edellä mainittuihin lukuihin.

Annetut pantit	0,0	0,1	0,1
Kiinnitykset	1,8	2,0	1,9
Takaukset	36,7	35,0	27,9
Yhteensä	38,6	37,1	29,9

RAHOITUSVARAT JA -VELAT ARVOSTUSRYHMITÄIN

M€	IFRS 7 Käyvän arvon hierarkia taso	30.9.2019	30.9.2018	31.12.2018
Pitkäaikaiset rahoitusvarat				
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
Sähköjohdannaiset	1	0,5	0,9	1,0
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat				
Muut pitkäaikaiset saamiset		11,0	10,7	10,8
Muut osakkeet ja osuudet		0,2	0,2	0,2
Lyhytaikaiset rahoitusvarat				
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
Sähköjohdannaiset	1	0,6	1,0	1,5
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Muut johdannaissopimukset	2	0,6	0,9	2,4
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat				
Myyntisaamiset ja muut saamiset		243,5	251,2	192,3
Rahavarat		31,5	20,9	38,1
Rahoitusvarat yhteensä		288,0	285,8	246,3
Pitkäaikaiset rahoitusvelat				
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat				
Korolliset velat		204,8	176,5	175,6
Lyhytaikaiset rahoitusvelat				
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
Muut johdannaissopimukset	2	1,3	0,2	0,6
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Muut johdannaissopimukset	2	2,8	2,6	0,5
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat				
Korolliset velat		17,1	1,1	1,7
Ostovelat ja muut velat		124,8	117,7	98,2
Rahoitusvelat yhteensä		350,8	298,1	276,6

Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvon katsotaan vastaavan niiden käypää arvoa. Rahoitusvarat ja -velat on jaettu IFRS 7 -standardin mukaisiin käyvän arvon hierarkioihin. Uponor soveltaa hierarkiaa seuraavasti:

- Sähkötermiinit on arvostettu pörssin markkinahintaan (Taso 1).
- Valuuttatermiinit ja valuuttavaihtosopimukset on arvostettu yleisiltä markkinoilta saaduista hintatiedoista sekä käyttämällä yleisesti tunnettuja arvostusmalleja (Taso 2).

TYTÄRYHTIÖIDEN JA LIIKETOIMINTOJEN MYYNNIT

Uponor Infra allekirjoitti EP Industriesin kanssa sopimuksen Uponor Infran tsekkiläisen tytäryhtiön Finthermin myynnistä 29.4.2019. Kauppahinta oli 3,4 miljoonaa euroa ja myyntivoitto 0,5 miljoonaa euroa kirjattiin liiketoiminnan muihin tuottoihin.

M€	2019
Myytyjen varojen ja velkojen kirjanpitoarvo	
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	2,0
Vaihto-omaisuus	1,9
Myyntisaamiset ja muut saamiset	1,3
Rahavarat	0,2
Varat yhteensä	5,4

Korolliset pitkäaikaiset velat	0,4
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	1,2
Velat yhteensä	1,7
Nettovarat	3,7
Käteisenä saatu kauppahinta	3,4
Myytyjen liiketoimintojen rahavarat	0,2
Rahavirtavaikutus	3,2

TUNNUSLUVUT

	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018
Osakekohtainen tulos, €	0,54	0,64	0,72
Liikevoitto, %	8,5	9,8	8,9
Oman pääoman tuotto, % (p.a.)	16,1	20,9	18,0
Sijoitetun pääoman tuotto, % (p.a.)	15,1	19,1	17,2
Omavaraisuusaste, %	42,1	44,3	45,1
Nettovelkaantumisaste, %	52,9	42,2	39,4
Nettovelkaantumisaste keskimäärin (4 vuosineljänneksen), %	57,9	54,1	53,0
Korolliset nettovelat	190,5	156,7	139,2
Oma pääoma / osake, €	4,13	4,02	4,08
- laimennusvaikutuksella oikaistu	4,13	4,02	4,08
Osakkeen kurssikehitys			
- alin, €	8,52	10,79	8,13
- ylin, €	11,06	17,62	17,62
- keskimurssi, €	9,70	13,87	12,24
Osakevaihto			
- 1 000 kpl	20 175	26 027	40 763
- M€	195,7	361,0	499,0

VUOSINELJÄNNESTIEDOT

	7-9/ 2019	4-6/ 2019	1-3/ 2019	10-12/ 2018	7-9/ 2018	4-6/ 2018	1-3/ 2018
Liikevaihto, M€	292,4	292,6	248,9	282,6	311,9	324,9	276,9
- Talotekniikka – Eurooppa	124,0	125,7	123,5	128,5	131,8	138,7	125,2
- Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	102,4	96,3	74,7	90,5	88,9	83,5	77,6
- Talotekniikka – Pohjois-Amerikka, \$	113,2	108,5	85,0	103,3	103,8	98,8	95,7
- Uponor Infra	67,1	72,4	52,4	65,3	92,6	104,1	75,3
Bruttokate, M€	101,3	97,6	86,2	94,2	106,1	107,3	93,2
- Bruttokate, %	34,6	33,4	34,6	33,3	34,0	33,0	33,7
Liikevoitto, M€	31,3	25,3	14,3	17,1	44,6	28,0	17,0
- Talotekniikka – Eurooppa	10,9	8,2	7,2	5,1	9,0	11,0	6,0
- Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	16,8	13,8	7,5	13,7	13,9	8,8	10,2
- Talotekniikka – Pohjois-Amerikka, \$	18,6	15,6	8,5	15,7	16,3	10,4	12,5
- Uponor Infra	4,9	5,4	0,6	-0,2	21,9	10,1	3,3
- Muut	-1,0	-1,8	-1,3	-1,2	-1,7	-1,3	-1,0
Liikevoitto, % liikevaihdosta	10,7	8,6	5,7	6,1	14,3	8,6	6,1
- Talotekniikka – Eurooppa	8,8	6,5	5,9	4,0	6,9	7,9	4,8
- Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	16,4	14,4	10,0	15,2	15,8	10,5	13,1
- Uponor Infra	7,3	7,5	1,1	-0,4	23,6	9,8	4,4
Kauden tulos, M€	20,5	15,4	7,1	6,7	30,0	17,3	9,2
Taseen loppusumma, M€	855,1	862,0	848,3	786,6	842,8	905,1	855,5
Tulos/osake, €	0,26	0,18	0,10	0,08	0,34	0,19	0,11
Oma pääoma/osake, €	4,13	3,84	3,68	4,08	4,02	3,66	3,43
Markkina-arvo, €	714,5	699,1	746,0	631,0	824,3	1 006,6	993,4
Sijoitetun pääoman tuotto, % (p.a.)	15,1	12,2	8,0	17,2	19,1	13,5	9,9
Korollinen nettovelka kauden lopussa, M€	190,5	224,9	236,0	139,2	156,7	218,3	211,9
Nettovelkaantumisaste, %	52,9	66,7	72,8	39,4	42,2	64,2	66,3
Nettovelkaantumisaste, %, rullaava, neljä vuosineljännestä	57,9	55,2	54,6	53,0	54,1	55,6	56,4
Bruttoinvestoinnit, M€	6,4	5,0	4,8	17,8	11,3	15,0	9,9
- % liikevaihdosta	2,2	1,7	1,9	6,3	3,6	4,6	3,6

VERTAILUKELPOISUUTEEN VAIKUTTAVAT ERÄT JA TÄSMÄTYKSET IFRS-TILINPÄÄTÖSLUKUIHIN

Uponor julkistaa vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen bruttokatteen, joiden tarkoituksena on tarjota käyttökelpoista ja vertailukelpoista tietoa yhtiön liiketoiminnan operatiivisesta kehityksestä. Vertailukelpoinen liikevoitto ja bruttokate eivät sisällä vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä (IAC). Tällaisia eriä ovat normaaliin liiketoimintaan kuulumattomat poikkeukset, kuten esimerkiksi myyntivoitot ja -tappiot, lisäkustannukset, jotka aiheutuvat toimipisteiden sulkemisesta tai muusta rakennemuutoksesta, ylimääräiset alaskirjaukset tai niiden peruutukset, kustannukset, jotka aiheutuvat onnettomuuksista tai tuhoista, ympäristöasioista, oikeudenkäynneistä tai sääntelyn muutoksista.

	7-9/ 2019	4-6/ 2019	1-3/ 2019	10-12/ 2018	7-9/ 2018	4-6/ 2018	1-3/ 2018
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät							
Rakennejärjestelyt	0,0	0,0	0,0	-6,9	-1,4	-	-
Pitkäaikaisten varojen myyntivoitot	0,0	0,0	0,0	3,5	12,2	-	-
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	0,0	0,0	0,0	-3,4	10,8	-	-
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, yhteensä	0,0	0,0	0,0	-3,4	10,8	-	-
Vertailukelpoinen bruttokate							
Bruttokate	101,3	97,6	86,2	94,2	106,1	107,3	93,2
Vähennettynä: Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät bruttokatteessa	-	-	-	-	-	-	-
Vertailukelpoinen bruttokate	101,3	97,6	86,2	94,2	106,1	107,3	93,2
% liikevaihdosta	34,6	33,4	34,6	33,3	34,0	33,0	33,7
Vertailukelpoinen liikevoitto							
Liikevoitto	31,3	25,3	14,3	17,1	44,6	28,0	17,0
Vähennettynä: Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	0,0	0,0	0,0	-3,4	10,8	-	-
Vertailukelpoinen liikevoitto	31,3	25,3	14,3	20,5	33,8	28,0	17,0
% liikevaihdosta	10,7	8,6	5,7	7,2	10,9	8,6	6,1
Vertailukelpoinen liikevoitto segmenteittäin							
Talotekniikka - Eurooppa							
Liikevoitto	10,9	8,2	7,2	5,1	9,0	11,0	6,0
Vähennettynä: Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	0,0	0,0	0,0	-2,9	-1,4	-	-
Vertailukelpoinen liikevoitto	10,9	8,2	7,2	8,0	10,4	11,0	6,0
% liikevaihdosta	8,8	6,5	5,9	6,2	7,9	7,9	4,8
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka							
Liikevoitto	16,8	13,8	7,5	13,7	13,9	8,8	10,2
Vertailukelpoinen liikevoitto	16,8	13,8	7,5	13,7	13,9	8,8	10,2
% liikevaihdosta	16,4	14,4	10,0	15,2	15,8	10,5	13,1
Uponor Infra							
Liikevoitto	4,9	5,4	0,6	-0,2	21,9	10,1	3,3
Vähennettynä: Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	-	-	-	-0,5	12,2	-	-
Vertailukelpoinen liikevoitto	4,9	5,4	0,6	0,3	9,7	10,1	3,3
% liikevaihdosta	7,3	7,5	1,1	0,3	10,4	9,8	4,4
Muut							
Liikevoitto	-1,0	-1,8	-1,3	-1,2	-1,7	-1,3	-1,0
Vähennettynä: Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	-	-	-	-	-	-	-
Vertailukelpoinen liikevoitto	-1,0	-1,8	-1,3	-1,2	-1,7	-1,3	-1,0
% liikevaihdosta	na	na	na	na	na	na	na

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Oman pääoman tuotto (ROE), %

$$= \frac{\text{Tulos ennen veroja} - \text{tuloverot}}{\text{Oma pääoma, keskiarvo}} \times 100$$

Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %

$$= \frac{\text{Tulos ennen veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat velat, keskiarvo}} \times 100$$

Omavaraisuusaste, %

$$= \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$$

Nettovelkaantumisaste, %

$$= \frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$$

Korolliset nettovelat

$$= \text{Korolliset velat} - \text{rahavarat ilman sidottuja rahavaroja}$$

Tulos/osake (EPS)

$$= \frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva kauden tulos}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä ilman omia osakkeita}}$$

Oma pääoma/osake

$$= \frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä vuoden lopussa}}$$

Osakkeen keskikurssi

$$= \frac{\text{Osakkeiden euro-määräinen vaihto}}{\text{Osakkeiden kpl-määräinen vaihto}}$$

Bruttokate %

$$= \frac{\text{Bruttokate}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Liikevoitto %

$$= \frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Vertailukelpoinen bruttokate %

$$= \frac{\text{Bruttokate} - \text{vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Vertailukelpoinen liikevoitto %

$$= \frac{\text{Liikevoitto} - \text{vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$